

КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»

УХВАЛЕНО

Вченою радою КЗВО ЛОР
«Львівська медична академія
імені Андрея Крупинського»
протокол № 11 від «25» 05 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КЗВО ЛОР

«Львівська медична академія імені
Андрея Крупинського»

Юрій КРИВКО

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК
СТУДЕНТІВ У КЗВО ЛОР «ЛЬВІВСЬКА МЕДИЧНА
АКАДЕМІЯ ІМЕНІ АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО»**

Положення про порядок проведення практики студентів роботи КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського» розроблено на основі наказу МОН України «Про Затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» № 93 від 08.04.93 року, наказу МОЗ України «Про Затвердження Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації» №690 від 07.12.2005 року, методичних рекомендацій Головного управління вищої освіти, Інституту змісту і методів Міносвіти України, Інституту інноваційних технологій і змісту освіти та змінами від 22.01.2015, 24.06.2015 та 31.08.2016 року методичної ради роботи КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського»

НА ЗАМІНУ Положення про порядок проведення практики студентів КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського», затвердженого Вченою радою від 28 серпня 2017 р.

Положення про порядок проведення практики студентів КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського» відповідає:

- положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України;
- навчальним планам кафедр КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського»;
- кваліфікаційній характеристиці спеціаліста;
- освітньо-професійній програмі підготовки фахівців;
- особливостям медичної галузі, в якій працюватимуть випускники після закінчення вузу;
- особливостям баз практики.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Практика студентів є невід'ємною складовою частиною підготовки фахівців у КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського». Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь за відповідною спеціальністю.

1.2. Положення про проведення виробничих та переддипломних практик студентів КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського» розроблене на основі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України № 93 від 8.04.1993р., наказу Міністра освіти України № 351 від 20.12.1994р. «Про вне-

сення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» та у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Указу Президента України № 1013/2005 від 4.07.2005р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», Державної програми розвитку вищої освіти, положень Концепції досконалості Європейського фонду управління якістю, вимог Міжнародного стандарту якості ISO серії 9000.

1.3. Практика студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і набуття студентом професійних навичок та вмінь. Вона є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців в медичній академії і проводиться на оснащених відповідним чином базах медичної академії, а також на сучасних підприємствах і організаціях, науки, освіти, охорони здоров'я й державного управління.

Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача медичної академії та фахівця від бази практики.

1.4. Метою практики є формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах практичної охорони здоров'я, оволодіння сучасними методами діагностики та лікування, формами організації праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

1.5. Види та обсяги практик визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, що відображається відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу.

1.6. Зміст виробничих та переддипломних практик визначається її програмою.

1.7. Місцем проведення практики повинні бути сучасні відділення закладів охорони здоров'я області, ВНЗ України.

1.8. Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора медичної академії.

1.9. Організація практичної підготовки в КЗВО ЛОР «Львівська медична академія ім. Андрея Крупинського» регламентується даним Положенням.

1.10. У Положенні розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практики студентів різних спеціальностей в медичній академії.

I. МЕТА І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

1.1. Практика студентів вищих медичних навчальних закладів України є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, визначених

освітньо-кваліфікаційною характеристикою (ОКХ) підготовки фахівців відповідного напрямку (спеціальності).

1.2. Метою практики є формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретних ситуацій, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

1.3. Види та обсяг практик визначаються стандартами вищої освіти за напрямами (спеціальностями) певного освітньо-кваліфікаційного рівня і відображаються у навчальних планах.

1.4. Завданням навчальної практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, отримання первинних професійних умінь і навичок із загально-професійних та спеціальних дисциплін.

1.5. Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі навчання, засвоєння і вдосконалення практичних навичок в умовах майбутньої діяльності на базах районних, міських, обласних ЗОЗ, науково-дослідних інститутів тощо.

Заключною ланкою практичної підготовки є переддипломна виробнича практика студентів, яка проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи або дипломного проекту.

Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, завершується збір фактичного матеріалу для виконання дипломної (магістерської) кваліфікаційної роботи і складання державних екзаменів.

1.6. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення, одержання достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до певної освітньо-професійної чи освітньо-наукової програми.

1.7. Вищі навчальні заклади Міністерства охорони здоров'я України відповідно до нормативних документів розробляють і затверджують нормативні матеріали, що регламентують організацію практики студентів з урахуванням специфіки їх підготовки.

1.8. Місцем проведення практики мають бути сучасні ЗОЗ, стоматологічні установи, аналітичні лабораторії, також бази практики за межами України.

1.9. Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора.

1.10. Зміст практик і послідовність їх проведення визначається наскрізною програмою, яка розробляється вищим навчальним закладом згідно з навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців і затверджується його керівником.

1.11. Зміст і послідовність практики визначаються типовими і наскрізними програмами, які розробляються і затверджуються Міністерством охорони здоров'я України. Типові і наскрізні програми повинні мати:

- переліки навичок, умінь, знань, які мають засвоїти студенти під час практики;
- рекомендації щодо видів, форм перевірки рівня оволодіння навичками, уміннями, знаннями;
- форми звіту студентів про проходження практики.

1.12. Наскрізна програма практики – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які студенти мають отримувати під час проходження кожного виду практики за кожним освітньо-кваліфікаційним рівнем. Зміст наскрізної програми включає програми всіх етапів практичного навчання (навчальна та виробнича практики).

1.13. На основі наскрізної програми практики відповідні структурні підрозділи Академії розробляють робочі програми відповідних видів практик. Кафедри розробляють методичні та облікові документи, які сприятимуть досягненню високої якості проведення практики студентів та дієвому контролю за практичним навчанням з боку вищого навчального закладу.

Кожну робочу програму після розгляду та затвердження на засіданні кафедри, циклової чи навчально-методичної комісії затверджує завідувач кафедри або голова предметної (циклової) комісії.

1.14. Наскрізну програму практики затверджує керівник вищого навчального закладу – ректор або проректор із навчальної роботи.

II. ВИДИ ПРАКТИК

Види практики за кожним напрямом (спеціальністю), їх тривалість і терміни проведення визначаються навчальним планом.

Видами практики є:

- навчальна (практичні навчання);
- виробнича (зі спеціальності, педагогічна тощо);
- переддипломна.

2.1. Навчальна практика

2.1.1. Метою навчальної практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок, відповідно до навчальних планів та освітньо-кваліфікаційної характеристики, галузевих стандартів вищої освіти.

Навчальна практика може проводитися у навчальних кабінетах і лабораторіях, клініках, ЗОЗ стоматологічних закладах і санітарно-епідеміологічних станціях та інших допоміжних об'єктах вищого навчального закладу, а також в

організаціях відповідного профілю на основі договорів з навчальним закладом.

2.1.2. Навчальна практика включає:

- практику з окремих навчальних дисциплін;
- практичне оволодіння первинними уміннями і навичками зі спеціальності.

2.1.3. Під час проведення навчальної практики групу ділять на підгрупи чисельністю не більше 8-15 осіб з циклу природничо-наукових дисциплін та 5-10 осіб з циклу професійної та практичної підготовки.

2.1.4. Навчальна практика, за рішенням вищого медичного навчального закладу, може здійснюватись, як тривалими концентрованими періодами в межах навчального року, так і шляхом чергування з теоретичними заняттями за днями, тижнями і т. ін.

2.1.5. Методику організації навчальної практики визначає навчальний заклад.

2.1.6. Тривалість робочого дня студентів під час навчальної практики на навчально-допоміжних об'єктах навчального закладу становить 6-8 академічних годин, а на базах виробничої практики – згідно з чинним законодавством. Керівництво навчальною практикою студентів залежно від її змісту і місця проведення здійснюють викладачі профільних кафедр.

2.1.7. Конкретно перелік практик, які проводять викладачі із напрямів (спеціальностей, освітньо-професійних програм), визначається навчальними планами і робочими програмами практик.

2.1.8. Під час практики студенти ведуть щоденники, які систематично перевіряють керівники практики.

2.1.9. По закінченні навчальної практики з навчальної дисципліни, а також комплексної навчальної практики студентам виставляють оцінки за результатами перевірки щоденників і особистого спостереження викладача під час практики.

За необхідності з окремими студентами проводять співбесіду з питань виконання програми практики.

2.1.10. Студенти, які не склали кваліфікаційний екзамен, із закінченням навчальної практики вважаються тими, що мають академічну заборгованість.

2.2. Виробнича практика

2.2.1. Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації з професійним процесом, відпрацювання вмінь і навичок зі спеціальності, а також збір матеріалу для виконання курсових проектів (робіт).

2.2.2. Виробнича практика проводиться на базах ЗОЗ та санітарно-профілактичних закладів, які закріплені за інститутом наказом місцевих орга-

нів охорони здоров'я і мають з ним відповідні угоди.

2.2.3. Час проходження виробничої практики студентів становить 36 годин на тиждень. Бази практик в особі їх перших керівників разом з інститутом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

2.2.4. Після проходження виробничої практики складається диференційований залік, який приймається методичним керівником від медичної академії та безпосереднім чи загальним керівником від закладу охорони здоров'я, лабораторного центру.

Години, для прийому диференційованого заліку, входять в кількість годин виділених на методичне керівництво. Оцінка з практики вноситься в залікову книжку, відомість за підписом членів комісії, та враховується для призначення стипендії на наступний семестр.

2.3. Переддипломна практика

2.3.1. Переддипломна практика передбачає вдосконалення вмінь і навичок студентів в умовах стаціонару, поліклініки, амбулаторії сімейної медицини на постах сестер медичних, у маніпуляційних, у палатах інтенсивної терапії, невідкладної допомоги, операційних тощо, різних лабораторіях, лабораторних центрах, відділеннях стоматологічної поліклініки, передбачених програмою практики відповідно до спеціальності або напряму підготовки фахівців.

2.3.2. Тривалість переддипломної практики вказано у графіку навчального процесу.

2.3.3. Тривалість робочого тижня студентів становить 36 год. На період практики студенти розподіляються на робочі місця відповідних структурних підрозділів за графіком.

2.3.4. На кожну групу студентів призначається методичний керівник з числа досвідчених викладачів медичної академії, які мають вищу медичну освіту.

Кількість годин методичного керівництва враховується при формуванні педагогічного навантаження викладача.

2.3.5. Переддипломна практика проводиться після проходження теоретичного курсу, успішного складання іспитів та заліків, передбачених навчальним планом.

До переддипломної практики допускаються студенти, які повністю виконали вимоги навчального плану.

2.3.6. Студенти, які не виконали програму переддипломної практики, не допускаються до складання державних іспитів. Таким студентам видається академічна довідка про закінчення теоретичного курсу навчання.

Студентові, який не виконав програми практики без поважних причин, може бути надано право на проходження практики повторно при виконанні умов, визначених медичною академією.

III. БАЗИ ПРАКТИК

3.1. Визначення баз практики здійснюється адміністрацією навчального закладу на основі прямих договорів з ЗОЗ, стоматологічними установами, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

Базами проведення практики можуть бути сучасні підприємства (організації, установи) різних галузей медицини, а також навчальні кабінети, лабораторії, навчально-практичні центри тощо, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і програм.

3.2. Основною вимогою до баз практики є їх здатність забезпечити виконання програми практики.

Організації, установи незалежно від форми власності та підпорядкування, які є базами практики, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають напрямам (спеціальностям, освітньо-професійним програмам), за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах;
- наявність кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- надання студентам права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- наявність інформаційного забезпечення практикантів щодо новітніх технологій, які використовуються в галузі;
- наявність житлового фонду (за неюбхідністю).

3.3. Навчальна практика для отримання первинних професійних умінь, навичок може проводитися на різних практичних базах навчального закладу.

Бази для проведення навчальної практики повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення. Лабораторія, клініка, ЗОЗ, стоматологічний заклад тощо, як бази навчальної практики, мають бути паспортизованими з описанням матеріально-технічного і методичного забезпечення.

3.4. Студенти мають право самостійно підбирати для себе місце професійних практик і пропонувати його кафедрам, деканатам, цикловим (предметним) комісіям для укладання відповідних угод.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

4.1. Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на керівника вищого навчального закладу. Загальну організацію практики та конт-

роль за її проведенням здійснює керівник практики.

Загальне навчально-методичне керівництво практикою здійснює навчально-методичний відділ.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують відповідні кафедри факультетів.

До керівництва практикою залучають досвідчених викладачів та керівних працівників, які викладають фахові дисципліни.

4.2. На студентів, які проходять практику в організації, установі, розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку організації, установи.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження виробничої практики регламентується законодавством України про працю і складає для студентів 36 годин на тиждень.

4.3. Керівники баз практики своїм наказом зараховують студентів на робочому місці для виконання програми практики, а також призначають керівників практики.

4.4. Строки проведення практики встановлюються вищим навчальним закладом з урахуванням можливостей баз практики. При цьому повинно передбачатися можливе залучення студентів до безпосередньої участі у виконанні функціональних обов'язків в обсязі майбутньої професії.

4.5. Оцінювання практики прирівнюється до оцінювання практичного навчання і враховується під час підведення підсумків загальної успішності.

4.6. Вищі медичні навчальні заклади укладають взаємовигідні договори із медичними установами, погоджують з ними робочі програми, графіки проходження практики тощо.

4.7. Адміністрація навчального закладу зобов'язана забезпечити:

- своєчасний розподіл студентів за місцем практики;
- проведення інструктажу.

4.8. Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

- розробка Положення про порядок проведення практики студентів відповідного ВНЗ;
- розробка програм практики студентів, підготовка яких здійснюється за різними напрямками та спеціальностями (спеціалізаціями);
- визначення баз практики;
- розподіл студентів за базами практики;
- укладання договорів про проведення практики між ВНЗ та організацією, установою;
- складання кошторису-калькуляції щодо витрат на проведення практики

студентів;

- призначення керівників практики;
- розробка пам'яток для викладачів під час керування практикою;
- укладання трудової угоди між ВНЗ і керівником практики від бази практики;
- складання тематики індивідуальних завдань на практику;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики;
- оформлення акта здачі-приймання послуг (робіт) між ВНЗ та підприємством (організацією, установою).

4.9. Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність студентів і керівників практики, є наскрізна програма практики.

Програми практики мають відповідати вимогам галузевих стандартів вищої освіти, урахувати специфіку спеціальності та відображати останні досягнення науки і медицини. Програми перезатверджують не рідше, ніж один раз на п'ять років. Розробка та видання програм практики для нових спеціальностей і освітньо-професійних програм здійснюються не пізніше, ніж за семестр до її початку.

Програми практики повинні містити основні розділи:

- цілі та завдання практики;
- організація проведення практики;
- зміст практики;
- індивідуальні завдання;
- вимоги до звіту про практику;
- підведення підсумків практики.

Розділи програми практики можуть включати методичні вказівки (рекомендації) щодо проходження практики, перелік літератури та необхідної документації, екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання.

4.10. Індивідуальне завдання видається кожному студенту, розробляє його керівник практики від кафедри. Зміст індивідуального завдання повинен урахувати конкретні умови та можливості організації, установи, відповідати потребам практичної бази і водночас відповідати цілям та завданням навчального процесу.

4.11. На початку практики студенти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку установи, організації, порядком отримання документації та матеріалів.

4.12. Наказом ректора про проведення практики студентів призначається:

- місце та терміни проведення практики;

- склад студентських груп;
- відповідальний керівник за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами;
- посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням (проректор із навчальної роботи, завідувач навчально-виробничою практикою).

4.13. Навчально-методичний відділ, відділ практики:

- укладає договори з організаціями, установами, які визначені як бази практики, на наступний календарний рік;
- визначає вид і терміни проведення практики, кількість студентів-практикантів, обов'язки ВНЗ та практичної бази щодо організації й проведення практики;
- готує проекти наказів і рішень з питань практики;
- уточнює з базами практики умови проведення практики;
- надає кафедрам інформацію щодо наявності місць практики згідно з укладеними договорами;
- здійснює контроль за проведенням практики, аналізує та узагальнює її результати;
- здійснює через бухгалтерію ВНЗ розрахунок з базами практики за рахунками згідно з укладеними договорами;
- забезпечує кафедри необхідною документацією з питань практики;
- здійснює контроль за розробкою програм практики;
- аналізує звіти кафедр за результатами практики та готує підсумкову довідку про її проведення.

4.14. Деканат відповідальний за організацію та проведення практики на факультетах:

- забезпечує проведення необхідного обсягу медичних обстежень для кожного студента перед початком виробничої та переддипломної практик – допуску студентів на практичні бази ЗОЗ;
- готує проект наказу про допуск студентів до практики;
- здійснює контроль ходу практики;
- слідкує за своєчасним складанням підсумкового контролю практики і ліквідацією академічної заборгованості.

4.15. Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою студентів забезпечують відповідні кафедри, які:

- розробляють програму практики і за необхідності доопрацьовують її, але не рідше, ніж один раз на п'ять років;
- розробляють тематику індивідуальних завдань на період проведення практики;

- організовують проведення зборів студентів з питань практики за участю керівників практики;
- здійснюють керівництво та контроль за проведенням практики;
- повідомляють студентів про систему звітності з практики, затвердженої кафедрою, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступ тощо;
- обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практики на засіданнях кафедри;
- проводять конференції з підсумків виробничих практик;
- подають до навчально-методичного відділу, відділу практики звіти про проведення практики.

4.16. Керівник практики від вищого навчального закладу:

- контролює готовність баз практики та проводить, за необхідності, до прибуття студентів-практикантів підготовчі заходи;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, теми курсового проекту, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює навчальний заклад;
- у контакті з керівником практики від бази практики забезпечує якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає проректору з навчальної роботи письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

4.17. Методичними керівниками виробничої практики від навчальних закладів призначають наказом ректора навчального закладу досвідчених професорів, доцентів, викладачів (асистентів) кафедр, які безпосередньо брали участь у навчальному процесі з дисциплін, за якими проводиться практика.

Методичний керівник практики від кафедри:

- розробляє тематику індивідуальних завдань;
- узгоджує з керівником практики від організації, установи індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;
- бере участь у розподілі студентів за місцями практики;

- відслідковує своєчасне прибуття студентів до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення;
- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до курсової роботи;
- проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує студентів про порядок надання звітів про практику;
- приймає захист звітів студентів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів, атестує їх і виставляє оцінки в залікові книжки;
- здає звіти студентів про практику у відділ практики, на кафедру.

Розрахунки годин для методичного керівництва проводяться:

- кількість тижнів практики × 36(тижневе навантаження);
- з даної суми приблизно 50% береться на методичне керівництво при кількості студентів у групі від 20 до 30 чоловік;
- при меншій кількості студентів у групі відсоток годин зменшується;
- години перевірки практики записують у журналах перевірки практики, згідно складеного графіку та затвердженого завідувачем навчально-виробничою практикою;
- на диференційований залік відводиться 0,33 годин на 1 студента.

Диференційований залік проводиться згідно наказу, затвердженого ректором медичної академії.

4.18. Загальний керівник від бази призначається наказом керівника закладу охорони здоров'я, лабораторного центру, які є базою практики, він:

- добирає досвідчених фахівців, які безпосередньо керуватимуть практикою студентів;
- разом з керівником від навчального закладу доводить до відома студентів програму практики, організовує, контролює її відповідність програмі і затвердженим графікам проведення практики;
- проводить інструктаж студентів з охорони праці і техніки безпеки, контролює їх дотримання;
- спільно з керівниками практики від вищого навчального закладу у відповідності з програмою практики організовує читання провідними спеціалістами підприємства, організації, установи лекцій і доповідей студентам, проведення семінарів і консультацій з найновіших напрямів науки і техніки, організовує екскурсії в межах підприємства, установи, організації;

- спільно з керівником практики від навчального закладу організує переміщення студентів на робочих місцях;
- звітує перед керівником організації, підприємства, закладу про хід і підсумки проходження практики студентами.

4.19. **Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.**

Керівник практики від підприємства:

- несе особисту відповідальність за проведення практики;
- організує практику згідно з програмами практики;
- визначає місця практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;
- організує ознайомлення студентів з правилами техніки безпеки і охорони праці;
- забезпечує виконання погоджених із навчальним планом графіків проходження практики на структурних підрозділах установи, організації;
- надає студентам-практикантам можливість користуватися літературою, необхідною документацією;
- забезпечується і контролює дотримання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку;
- створює необхідні умови для засвоєння практикантами нової техніки, передової технології, сучасних методів організації праці;
- контролює виконання Кодексу законів про працю України тощо;
- проводить оцінку якості роботи практикантів, складає на них виробничі характеристики з відображенням в них виконання програми практики, якості професійних знань та умінь, відношення студентів до роботи, виконання індивідуальних завдань, організаторських здібностей, участь в освоєнні нової техніки та технології.

4.20. **Студенти вищих навчальних закладів під час проходження практики зобов'язані:**

- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і чітко дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;

- нести відповідальність за виконану роботу та її результати і показувати приклад свідомого і сумлінного ставлення до праці;
- брати участь у громадському, культурно-масовому житті підприємств, організації;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

4.21. По закінченні терміну практичної підготовки студенти-практиканти складають письмовий звіт (щоденник), передають його для рецензування керівникові від вищого навчального закладу. Разом із щоденником і характеристикою, підписаними безпосереднім керівником практики від бази практики. Щоденник (звіт) повинен відображати відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати висновки, пропозиції, перелік використаної літератури тощо. Щоденник (звіт) оформляється відповідно до встановлених вимог.

V. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

5.1. Витрати на практику студентів вищих навчальних закладів входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку фахівців.

Розмір витрат на практику визначається кошторисом-калькуляцією, що розробляє вищий навчальний заклад, із розрахунку вартості проходження практики одного студента за тиждень.

5.2. Форма оплати праці спеціалістів баз практики вказується в договорі і може проводитись через фінансові органи баз практики або безпосередньо навчальними закладами за трудовою угодою.

5.3. Студентам останніх курсів медичної академії, які навчаються без відриву від виробництва та направляються для проходження практики, керівники підприємств, організацій і установ усіх форм власності надають додаткову місячну відпустку без збереження заробітної плати на підставі довідки медичної академії про терміни практичної підготовки. На період указаної відпустки таким студентам призначається стипендія в розмірі не менше мінімальної заробітної плати за рахунок відповідних підприємств, організацій, установ.

5.4. Усім студентам-практикантам на період практики, що проводиться за межами місця знаходження медичної академії, сплачуються добові за рахунок витрат на практичну підготовку у розмірах, встановлених чинним законодавством. При цьому враховується час знаходження в дорозі до бази практики і назад. Медична академія може утримувати з студентів добові за пропущені з неповажних причин дні практики, зазначені у таблиці відвідування баз практики.

5.5. Проїзд студентів залізничним, водним і автомобільним транспортом до місця знаходження баз практики і назад сплачується за рахунок витрат на практи-

ку. Проїзд до баз практики і назад міським і приміським (до 50 км) транспортом сплачується студентами за свій рахунок.

5.6. Проживання студентів-практикантів у гуртожитках баз практик або в орендованих для цього житлових приміщеннях сплачується медичною академією за рахунок витрат на практику, у розмірах, передбачених чинним законодавством. Проживання студентів-практикантів у гуртожитках навчальних закладів інших міст (за договорами між навчальними закладами про взаємний обмін місцями у гуртожитках) сплачується студентами за свій рахунок за нормами, встановленими для цих гуртожитків.

5.7. Оплата відряджень викладачам медичної академії – керівникам практики студентів здійснюється згідно з чинним законодавством.

VI. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

6.1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, що визначені у програмі практики.

6.2. Підведення підсумків практики здійснюється при наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики, характеристики виробничої діяльності студента під час практики, підписаної безпосереднім і загальним керівником від бази практики та керівником практики від кафедри.

6.3. Звіт захищає студент у комісії, призначеній завідувачем навчально-виробничої практики. До складу комісії входять керівник практики навчального закладу, від кафедри – викладачі спеціальних дисциплін та (за можливості) керівник від бази практики.

6.4. Комісія приймає захист практики у студентів в останній день проходження практики, або впродовж перших семи днів семестру, який починається після практики. (Дата призначається завідувачем навчально-виробничою практикою).

6.5. Критерієм якості проходження практики є засвоєння практичних навичок, вмій, знань, передбачених програмою з виробничої практики.

6.6. Оцінка результатів проходження практики заноситься до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості викладачами – членами комісії за

підписом голови комісії. Голова комісії по захисту практики подає відомість до відповідного деканату, звіти про проведення практики методичні керівники практики подають до відділу практики навчального закладу.

Оцінка за практику враховується при розгляді питань про призначення стипендії нарівні з оцінками за екзамен та інші диференційовані заліки.

6.7. Студенти, які не виконали програму практики без поважних причин, отримали незадовільну оцінку на заліку і не ліквідували академічну заборгованість до початку наступного семестру, з навчального закладу відраховуються.

Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту пройти практику повторно через рік або в термін, встановлений навчальним закладом.

Можливість повторного проходження практики через рік, або в термін, встановлений навчальним закладом, надається і студенту, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

6.8. Підсумки кожної практики обговорюють на засіданнях кафедр, підсумкових конференціях студентів з практики, а загальні підсумки – на вченій раді навчального закладу не менше одного разу впродовж навчального року з оформленням відповідних протоколів.